

ECO-MIASTO

12 EDYCJA PROGRAMU ECO-MIASTO
**ADAPTACJA MIAST
DO ZMIANY KLIMATU**

2025

35
LAT

GRID
WARSZAWA

In partnership with
UN Environment
Programme

Organizatorzy

In partnership with
UN Environment
Programme

AMBASSADE
DE FRANCE
EN POLOGNE

*Liberté
Égalité
Fraternité*

Partnerzy programu

Renault
Group

Współorganizator konferencji

Partner konferencji

Warszawa

WiseEuropa

Patronat honorowy

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Patronat medialny

RZECZPOSPOLITA

ESGinfo.pl

foodfakty

ESG trends

ecokonomia.pl
BO BIZNES MOŻE BYĆ ECO

economista.

Wprowadzenie do 12. edycji Eco-Miasto

Étienne de Poncins
Ambasador Francji
w Polsce

2025 był przełomowym rokiem dla stosunków francusko-polskich. Traktat o wzmocnionej współpracy i przyjaźni między Francją a Polską, zwany **Traktatem z Nancy**, podpisany 9 maja 2025 r. przez prezydenta Emmanuela Macrona i premiera Donalda Tuska, stanowi nowy etap w naszej wspólnej historii i otwiera drogę do zacieśnienia współpracy we wszystkich dziedzinach.

Nasza współpraca **w zakresie zrównoważonych miast**, którą od 12 lat ucieleśnia inicjatywa Eco-Miasto, również została potwierdzona w tymże Traktacie. Nasze kraje zobowiązały się do dalszych wspólnych działań na rzecz wspierania ekologicznej transformacji miast, regionów i samorządów.

Traktat wyznacza również cel współpracy, zarówno na szczeblu dwustronnym, jak i w ramach UE, w zakresie zwiększenia odporności terytorialnej na zmiany klimatyczne oraz **dostosowania się do zmiany klimatu** i związanych z nią zagrożeń. Oczywiście było zatem dla nas, że temat ten powinien znaleźć się w centrum uwagi podczas tegorocznej edycji programu Eco-Miasto.

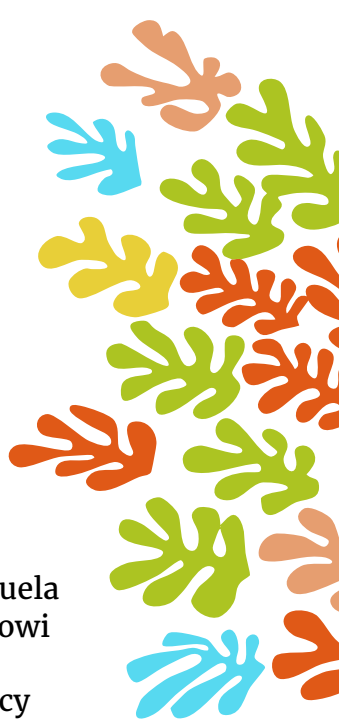
W ramach kolejnych edycji zmieniają się tematy przewodnie, ale fundamentalne kwestie pozostają takie same.

Z jednej strony w ramach **konkursu Eco-Miasto** chcemy wyróżnić polskie samorządy i ich najlepsze projekty środowiskowe. Na początku października dwa miasta, które zdobyły nagrodę specjalną Ambasady w 2024 roku, czyli Gdańsk i Cieszyń, miały

okazję poznać Paryż i Lyon pod kątem adaptacji do zmian klimatycznych.

Z drugiej strony, program Eco-Miasto pozostaje **platformą zbiorowej inteligencji** dla stowarzyszeń, ekspertów, samorządów i instytucji, które dzielą się na niej dobrymi praktykami w celu wzmocnienia lokalnej polityki. Coroczna konferencja, a także odbywające się przez cały rok warsztaty umożliwiającą wymianę doświadczeń i nawiązywanie kontaktów.

Wreszcie, sukces programu Eco-Miasto opiera się na **zaangażowaniu naszych partnerów**, na czele z ośrodkiem UNEP/GRID-Warszawa, który dołączył do programu w 2018 roku. Korzystam z okazji, aby ponownie podziękować im, a także Ministerstwu Klimatu i Środowiska, miastu stołecznemu Warszawa, think tankowi WiseEuropa oraz firmom Nhood i Renault. Ta wspólna mobilizacja sektora publicznego, prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego ma dla nas zasadnicze znaczenie, ponieważ w dziesiątą rocznicę podpisania porozumienia paryskiego **klimat jest bardziej niż kiedykolwiek sprawą nas wszystkich!**

Miasta w obliczu klimatycznej niepewności – wspólna droga ku bezpieczeństwu

Maria Andrzejewska
Dyrektorka generalna
UNEP/GRID-Warszawa

Miasto jest przestrzenią, w której krzyżują się codzienne potrzeby ludzi, tempo gospodarki i dynamika środowiska. To właśnie w miastach – gęstych, różnorodnych, pełnych energii – najdobitniej widać, jak zmienia się nasz klimat i jak te zmiany wpływają na jakość życia. Nasilające się fale upału, gwałtowne burze, nagłe powodzie czy długotrwałe susze, stawiają nas przed koniecznością myślenia o mieście nie tylko jako o miejscu do życia, lecz również jako o systemie, który musi umieć chronić swoich mieszkańców. Dlatego w 12. edycji programu Eco-Miasto skupiamy się na adaptacji do zmiany klimatu – jednym z najważniejszych wyzwań współczesnej urbanizacji.

Rok 2025 jednoznacznie pokazał, że adaptacja to dziś nie luksus ani opcja, lecz warunek przetrwania. Europa ociepla się szybciej niż jakikolwiek inny kontynent, a skutki zmiany klimatu coraz mocniej odciskają piętno na infrastrukturze, zdrowiu i bezpieczeństwie ludzi. Już teraz miasta stają się pierwszą linią frontu wobec ekstremalnych zjawisk pogodowych, dlatego ich zdolność adaptacyjna – rozumiana jako zdolność systemów naturalnych i tych, stworzonych przez ludzi, do dostosowywania się do zmian, których nie można uniknąć – jest kluczowym zasobem na nadchodzące dekady.

W UNEP/GRID-Warszawa od lat podkreślamy, że dobrze funkcjonujące ekosystemy miejskie są jednym z filarów zdolności adaptacyjnej. Zieleń miejska chłodzi podczas upałów, zwiększa retencję, chroni przed powodzią, ogranicza zanieczyszczenia powietrza, sprzyja zdrowiu

fizycznemu i psychicznemu, a jednocześnie tworzy przestrzeń dla spotkań i budowania więzi. Z kolei odpowiedzialna gospodarka wodna czy efektywność energetyczna stają się elementami bezpieczeństwa – tak samo istotnymi jak systemy ostrzegania czy infrastruktura techniczna. Adaptacja to rezultat działań przekrojowych, łączących planowanie przestrzenne, zarządzanie kryzysowe, polityki społeczne, ochronę przyrody i lokalny rozwój.

Dlatego właśnie „Adaptacja do zmiany klimatu – bezpieczeństwo miast” stała się osią tegorocznej, 12. edycji Eco-Miasta. Wspólnie z samorządami, ekspertami, światem nauki, biznesem i organizacjami społecznymi zastanawialiśmy się, jak skutecznie odpowiadać na zagrożenia, które już dziś stają się naszą codziennością. Podczas konferencji, warsztatów tematycznych i konkursu pokazaliśmy, że adaptacja może być impulsem do innowacji – od zielono-błękitnej infrastruktury, przez modernizację energetyczną budynków, po nowoczesne systemy zarządzania wodą i edukację klimatyczną.

Tę transformację miast wspierają partnerstwa, które od lat są fundamentem Eco-Miasta. Współpraca UNEP/GRID-Warszawa z Ambasadą Francji w Polsce, samorządami oraz partnerami instytucjonalnymi i biznesowymi wpisuje się w ducha 17 Celu Zrównoważonego Rozwoju, mówiącego o globalnej kooperacji jako warunku realizacji wspólnych ambicji. W kontekście kryzysu klimatycznego, ta współpraca staje się nie tylko wartością – staje się koniecznością.

Zapraszam do lektury publikacji podsumowującej 12. edycję programu Eco-Miasto. Mam nadzieję, że przedstawione tu dobre praktyki, inspiracje i doświadczenia pomogą w budowaniu miast bezpiecznych, odpornych i przyjaznych ludziom. Bo przyszłość naszych miast – i naszej wspólnoty – zależy od tego, jak odważnie i odpowiedzialnie będziemy działać już dziś.

Adaptacja miast do zmiany klimatu

Wyzwania, praktyki i globalna perspektywa

W XXI wieku miasta stają się epicentrum skutków zmiany klimatu. To w nich koncentrują się ludzie, infrastruktura i gospodarka, a tym samym – ryzyka. Według najnowszego raportu IPCC (2023), „zmiana klimatu coraz silniej zagraża dobrostanowi ludzi i zdrowiu planety”, a jej skutki w największym stopniu odczuwalne są w miastach, gdzie żyje ponad połowa światowej populacji. Do 2050 roku odsetek ten przekroczy dwie trzecie, co oznacza, że przyszłość adaptacji klimatycznej świata zależy od tego, jak poradzą sobie metropolie i aglomeracje.

W Polsce temat ten nabiera szczególnego znaczenia. Nasz kraj doświadcza coraz częstszych fal upałów, lokalnych podtopień i długotrwałych okresów suszy. Średnia temperatura w 2024 roku wyniosła 10,9°C, czyli aż o 2,2°C więcej niż średnia z lat 1991-2020¹. To realne zagrożenie dla zdrowia publicznego, jakości życia i infrastruktury. Upały zwiększają liczbę hospitalizacji i zgonów, a jednocześnie nasilają zjawisko miejskiej wyspy ciepła. W Polsce retencja wody utrzymuje się na poziomie zaledwie 6,5% - dla porównania, w Hiszpanii przekracza 45%². Niska zdolność zatrzymywania wody oznacza większe ryzyko zarówno suszy, jak i nagłych powodzi miejskich (tzw. błyskawicznych).

Zjawiska te nie są hipotetyczne. W lipcu 2016 roku w Gdańsku w ciągu 14 godzin spadło 160 mm deszczu³ - więcej niż miesięczna norma. System kanalizacyjny nie wytrzymał, zalane zostały ulice i piwnice, zginęły dwie osoby. Podobnie dramatyczne skutki miała tzw. „powódź tysiąclecia” w 1997 roku, kiedy zalało 40% Wrocławia, a straty przekroczyły 12 miliardów złotych⁴. Takie epizody będą coraz częstsze.

1 <https://imgw.pl/wp-content/uploads/2025/07/RAPORT-IMGW-PIB-Klimat-Polski-2024.pdf>

2 <https://portalkomunalny.pl/polska-wsrod-krajow-najbardziej-zagrozonych-niedoborami-wody-poziom-retencji-musi-wzrosnac-przynajmniej-dwukrotnie-526802/>

3 <https://www.gdansk.pl/wiadomosci/Jak-Gdansk-walczył-z-woda-godzina-po-godzinie-RAPORT,a,57452>

4 <https://polskieradio24.pl/artukul/2339659%2Cpowodz-tysiaclecia-we-wroclawiu-zobacz-miasto-zalane-w-1997-roku-galeria>

Odpowiedzią na te wyzwania stały się Miejskie Plany Adaptacji (MPA), opracowane w latach 2017-2019 dla 44 największych miast Polski⁵. Dokumenty te diagnozowały podatność poszczególnych obszarów miejskich i zaproponowały konkretne działania - od zwiększania powierzchni zielonych, błękitno-zieloną infrastrukturę, po poprawę gospodarki wodnej. Warszawa, która przyjęła swoją strategię adaptacyjną w 2019 roku⁶, jasno stwierdziła: „Stolica musi być przygotowana na coraz częstsze anomalie pogodowe, ulewne deszcze, fale upałów i susze”⁷.

W dokumencie „Warszawa - Strategia adaptacji do zmian klimatu dla m.st. Warszawy do roku 2030 z perspektywą do roku 2050” wskazano, że miasto boryka się ze znacznym wzrostem częstotliwości i intensywności fal upałów, efektu miejskiej wyspy ciepła oraz ryzyka nawalnych opadów i podtopień⁸. W odpowiedzi przewidziano m.in. rozwój zielonych dachów i zielonych ścian, zwiększenie powierzchni terenów zielonych miejskich, budowę systemów retencji wody opadowej oraz integrację rozwiązań adaptacyjnych z planowaniem przestrzennym⁹.

W dokumencie „Poznań - Standardy Retencji dla Miasta Poznania”¹⁰ wynikającym z realizacji MPA miasta, określono, że wody opadowe z chodników, dróg i tras rowerowych nie powinny trafiać bezpośrednio do kanalizacji deszczowej, lecz być wprowadzane do pasów zieleni lub do gruntu w celu infiltracji. Dokument podkreśla konieczność rozwoju małej retencji i zielonej infrastruktury jako środków ograniczających skutki intensywnych ulew.

Program Eco-Miasto to inicjatywa promująca wymienione powyżej przykłady rozwiązań adaptacyjnych polskich miast. Organizatorem są UNEP/GRID-Warszawa oraz Ambasada Francji w Polsce. W 12. edycji (2025) tematem przewodnim jest adaptacja miast do skutków zmiany klimatu - w tym działania z zakresu zielonej i błękitnej infrastruktury, gospodarki wodnej, planowania przestrzennego oraz edukacji ekologicznej mieszkańców, w obszarach: efektywność energetyczna, zrównoważona mobilność, gospodarka wodna, gospodarka o obiegu zamkniętym, zielono-błękitna infrastruktura. W efekcie konkurs staje się platformą promocji dobrych praktyk adaptacyjnych, umożliwia wymianę doświadczeń i wyróżnia miasta, które aktywnie implementują strategię odporności.

5 <https://www.gov.pl/web/klimat/mpa-44>

6 <https://warszawa19115.pl/en/-/miejski-plan-adaptacji-warszawa-dla-klimatu>

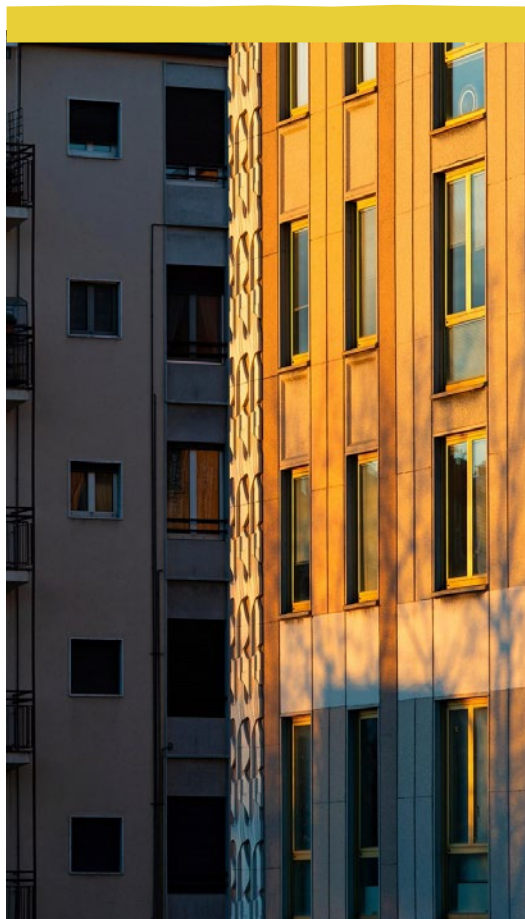
7 <https://um.warszawa.pl/waw/strategia/-artykul-240>

8 https://www.pine.org.pl/wp-content/uploads/2019/11/strategia_2030pl.pdf

9 <https://warszawa19115.pl/en/-/miejski-plan-adaptacji-warszawa-dla-klimatu>

10 <https://www.aquanet-retencja.pl/wp-content/uploads/2025/02/Standardy-Retencji-z-3.pdf>

Jednak wciąż pozostaje wiele do zrobienia. W polskich miastach udział terenów zielonych jest zbyt niski, aby realnie łagodzić skutki upałów. Badania Europejskiej Agencji Środowiska (EEA, 2022) pokazują, że zwiększenie pokrycia koronami drzew o 16% może obniżyć temperaturę powietrza średnio o 1°C, a w niektórych przypadkach nawet o 2,9°C¹¹. Zielone przestrzenie chłodzą i poprawiają zdrowie psychiczne i społeczne, zwiększają retencję wody i redukują zanieczyszczenie powietrza.

Planując działania krajowe, warto przyrzeć się również rozwiązaniom globalnym. Niektóre miasta mogą obrazować sytuacje, które jeszcze nie miały miejsca w Polsce ale w miarę pogłębiania się globalnego ocieplenia, mogą pojawiać się również u nas – a wraz z nimi nowe rozwiązania adaptacyjne.

W Medellín (Kolumbia) utworzono system tzw. „zielonych korytarzy”, który obniżył średnią temperaturę miasta o około 2°C, przy kosztach wdrożenia rzędu 16,3 mln USD¹² (ok. 6,5 USD na mieszkańca). W Kopenhadze, po katastrofalnej burzy w 2011 roku, której skutki oszacowano na 1 miliard dolarów, powstał tzw. Cloudburst Plan - kompleksowy program adaptacji do ekstremalnych opadów, oparty na błękitno-zielonej infrastrukturze¹³. Miasto zainwestowało około 9,8 miliarda koron duńskich, finansując projekty częściowo z taryf wodociągowych. Z kolei Rotterdam stał się wzorem „miast-gąbki”, w którym przestrzenie publiczne - jak słynny plac Benthemplein - pełnią podwójną funkcję: miejsca spotkań i zbiornika retencyjnego¹⁴.

W Azji adaptacja przyjęła skalę systemową. Chiński program „Sponge City”, realizowany od 2015 roku, zakłada zatrzymywanie co najmniej 70% opadów w granicach miasta dzięki zielonym dachom, ogrodom deszczowym i rozszczelnianiu nawierzchni¹⁵. Efekty hydrologiczne w miastach pilotażowych są już mierzalne, a model jest replikowany w kolejnych aglomeracjach.

Z drugiej strony, brak adaptacji kosztuje - często niewyobrażalnie dużo. W latach 2015-2018 Kapsztad stanął na krawędzi tzw. „Day Zero” - dnia, w którym

11 <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2210670721008301>

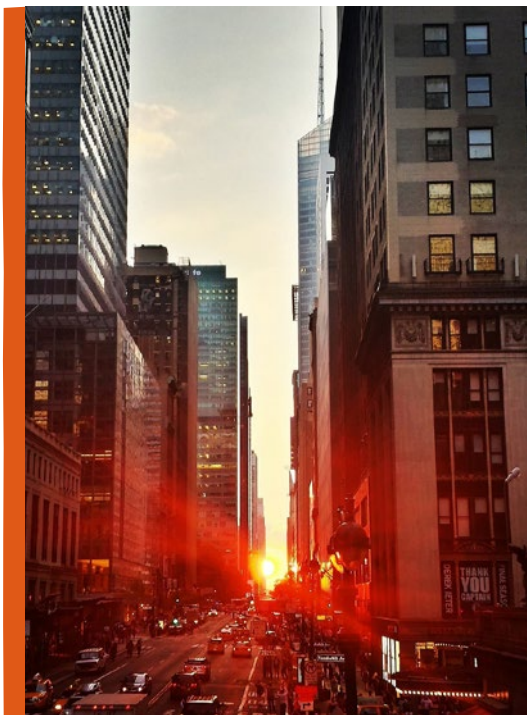
12 <https://www.weforum.org/stories/2024/01/nature-positive-cities-tackle-extreme-heat/>

13 <https://www.gsd.harvard.edu/project/copenhagen-cloudburst-plan/>

14 <https://www.urbanisten.nl/work/benthemplein>

15 <https://iwaponline.com/wst/article/88/10/2499/98252/Review-of-Sponge-City-implementation-in-China>

woda w kranach miała przestać płynąć¹⁶. Miasto musiało wprowadzić drastyczne limity 50 litrów dziennie na osobę. W Chennai (Indie) w 2019 roku wyschły cztery główne zbiorniki wodne, a miliony mieszkańców zostały bez dostępu do wody pitnej¹⁷. W 2024 roku Barcelona ogłosiła stan klęski suszy po ponad tysiącu dni bez opadów¹⁸, uruchamiając pływające odsalarnie. W Meksyku, gdzie system Cutzamala osiągnął zaledwie 38% pojemności, wprowadzono redukcje dostaw¹⁹. W każdym z tych przypadków źródłem problemu nie był brak technologii a brak długofalowego planowania, zarządzania kryzysowego i zarządzania zasobami wodnymi.

Równie dramatyczne są skutki upałów. Latem 2022 roku w Europie zmarło z powodu wysokich temperatur około 63 tysięcy osób²⁰. Jak podkreśliła Eleni Myrivili, Chief Heat Officer Aten i doradczyni UN-Habitat: „Heat is an emergency for cities across Europe and the world”²¹. To niejako diagnoza obecnych problemów w miastach. Tymczasem w wielu krajach brak jest planów reagowania na fale upałów, tzw. Heat Action Plans, czy sieci „cool shelters” - miejsc schronienia dla seniorów i osób chorych.

W Polsce kierunek działań jest jasny. Potrzebne jest jednocześnie wzmacnianie błękitno-zielonej infrastruktury (NBS - *nature-based solutions*) i modernizacja technicznej infrastruktury wodnej. Każde miasto powinno mieć mapy ryzyka klimatycznego, uwzględniające upały, zalania i wiatry. Powierzchnia koron drzew powinna wzrosnąć do co najmniej 20% w każdej dzielnicy²², a przestrzenie publiczne projektowane być z myślą o retencji i przewietrzaniu. To, co w Kopenhadze czy Rotterdamie nazwano „miastem-gąbką”, w Polsce powinno stać się standardem - od ogrodów deszczowych i zielonych dachów po parki zalewowe i place-retencje.

¹⁶ <https://www.axios.com/2018/02/22/cape-town-day-zero-bellwether-global-water-crises>

¹⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/2019_Chennai_water_crisis

¹⁸ <https://www.theguardian.com/world/2024/feb/01/catalonia-declares-drought-emergency-extending-water-limits-to-barcelona>

¹⁹ <https://www.ecowatch.com/mexico-city-water-crisis-day-zero.html>

²⁰ <https://www.nature.com/articles/s41591-023-02419-z>

²¹ <https://coolcoalition.org/athens-appoints-chief-heat-officer-to-address-climate-crisis/>

²² <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2210670721008301>

EEA ostrzega przed tzw. maladaptacją²³ - sytuacją, w której reakcje na klimat, jak masowe stosowanie klimatyzacji, przynoszą odwrotny efekt, zwiększając zużycie energii i pogłębiając miejską wyspę ciepła. Dlatego chłodzenie miast powinno opierać się przede wszystkim na naturze i materiałach - poprzez zieleni, odbijające światło nawierzchnie i pasywne przewietrzanie budynków.

Adaptacja wymaga też nowego modelu zarządzania. W Kopenhadze koszty inwestycji adaptacyjnych współfinansowane są z taryf wodociągowych i budżetu miasta²⁴, przy założeniu, że każde euro wydane dziś to kilkanaście zaoszczędzonych w przyszłości na naprawie szkód. Ten sposób myślenia - traktowanie adaptacji jako inwestycji, a nie kosztu - powinien stać się fundamentem również w Polsce.

Ostatecznie adaptacja miejska nie jest listą pojedynczych działań, ale powinna być systemowym programem zarządzania ryzykiem. Drzewa, woda i cień są równie ważne jak drogi i mosty. Zaniechanie adaptacji to wyższe rachunki, tysiące istnień ludzkich zagrożonych przez fale upałów, powodzie czy susze.

Polska ma solidną bazę - Miejskie Plany Adaptacji (obowiązujące w miastach > 20 tys. mieszkańców²⁵), programy retencyjne, rosnącą świadomość społeczną - ale potrzebuje skokowego przyspieszenia: podwojenia retencji, zwiększania zielonych terenów (ogrodów deszczowych, mikroparków, zagęszczania roślinności), standardów „chłodnych ulic” i instytucjonalnego podejścia do zarządzania upałami.

Jak napisał IPCC, „Urbanisation processes generate vulnerability and exposure which combine with climate change hazards to drive urban risk and impacts”²⁶. Kierunek jest jasny: więcej zieleni, więcej retencji, mniej asfaltu i mniej reaktywności a więcej aktywności, naturalnych rozwiązań. Adaptacja to warunek przetrwania miejskiej cywilizacji w świecie, który ociepla się szybciej, niż jeszcze dekadę temu potrafiliśmy sobie wyobrazić.

Monika Michalska
Sustainability Project Manager
UNEP/GRID-Warszawa

²³ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/metadata/publications/avoiding-maladaptation-to-climate-change-towards-guiding-principles>

²⁴ <https://www.gsd.harvard.edu/project/copenhagen-cloudburst-plan/>

²⁵ <https://www.gov.pl/web/klimat/nowy-system-planowania-adaptacji-miast-do-zmian-klimatu>

²⁶ <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/chapter-6/>

Eco-Miasto w 2025 roku

Rosnąca liczba ekstremalnych zjawisk pogodowych sprawia, że kwestia adaptacji do zmieniającego się klimatu przestaje być opcją – staje się koniecznością. Jednocześnie, adaptacja stanowi naturalną część wizji zrównoważonego rozwoju, której filarami są: odpowiedzialne zarządzanie zasobami, troska o mieszkańców i inwestowanie w odporność przyszłych pokoleń.

Od stycznia 2025 roku wszystkie miasta powyżej 20 tysięcy mieszkańców mają obowiązek opracowania Miejskich Planów Adaptacji do zmiany klimatu (MPA) i właśnie ten wymóg prawny otwiera przed miastami szerokie możliwości rozwoju: od implementacji nowoczesnych, oszczędnych technologii po wzmacnianie bezpieczeństwa mieszkańców i zwiększanie atrakcyjności przestrzeni miejskiej.

Z tych powodów, tematem przewodnim 12. edycji programu Eco-Miasto została **„Adaptacja do zmiany klimatu – bezpieczeństwo miast”**. Co roku program Eco-Miasto inspirował i zachęcał samorządy, by traktować zrównoważony rozwój nie jako receptę na kryzysy, ale jako strategię wzmacniania bezpieczeństwa, dobrostanu i jakości życia, budując w ten sposób zdolność ośrodków miejskich do funkcjonowania pomimo niesprzyjających okoliczności. Tylko wspólne działania – mieszkańców, instytucji, sektora prywatnego i świata nauki – mogą zrealizować wizję miast, które sprostają wyzwaniom przyszłości, a jednocześnie będą miejscami pełnymi harmonii, energii i nadziei.

12. EDYCJA KONKURSU I RÓŻNE DROGI DO ADAPTACJI

Kiedy myślimy o bezpieczeństwie miast widzimy, że zdolność adaptacyjna nie ogranicza się jedynie do ochrony przed zagrożeniami. To także inwestycja w czystą energię, efektywniejsze korzystanie z zasobów, sprawny transport publiczny czy lokalne społeczności energetyczne – wszystkie tego typu działania wzmacniają miejski dobrostan i harmonijnie wpisują się w ideę zrównoważonego rozwoju. Realna zmiana jest możliwa, a konsekwentnie wdrażane strategie mogą skutecznie poprawiać jakość życia mieszkańców, zapewniając im trwałe bezpieczeństwo w szybko zmieniającym się środowisku.

Właśnie tym strategiom miejskim poświęcone zostały wszystkie komponenty 12. edycji programu – konkurs, konferencja, warsztaty merytoryczne, publikacja. W konkursie 12. edycji, szczególną uwagę zwracano na projekty integrujące działania adaptacyjne z długofalową wizją zrównoważonego rozwoju: nowoczesne inwestycje w efektywność energetyczną, mobilność ograniczającą emisję i poprawiającą komfort życia, systemowe gospodarowanie wodą, ochronę zasobów i gospodarowanie odpadami, rozwój zielono-błękitnej infrastruktury, która chroni, ale też aktywizuje przestrzeń miejską.

Zgłoszenia konkursowe przyjmowane były w okresie od 7 maja do 31 sierpnia 2025. Jak co roku, w konkursie Eco-Miasto nagrody przyznawane były w dwóch klasach wielkości miast – powyżej- i poniżej 100 tysięcy mieszkańców. W tych klasach, miasta rywalizowały o tytuł Eco-Miasta w pięciu kategoriach konkursowych:

Efektywność energetyczna

Zrównoważona mobilność

Gospodarka obiegu zamkniętego

Zielono-błękitna infrastruktura

Gospodarka wodna

WIELKI FINAŁ: NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

22 października 2025 roku w Cambridge Innovation Center Warsaw odbyła się gala wręczenia nagród 12. edycji konkursu Eco-Miasto. Wydarzenie towarzyszyło konferencji „Adaptacja do zmiany klimatu – bezpieczeństwo miast”, gromadząc przedstawicieli samorządów, administracji, nauki i biznesu.

Nagrody wręczali organizatorzy: ambasador Francji w Polsce Étienne de Poncins oraz dyrektorka generalna UNEP/GRID-Warszawa Maria Andrzejewska. – Celem programu Eco-Miasto jest wzmocnienie idei zrównoważonego rozwoju poprzez współpracę i wymianę doświadczeń między krajami i miastami. Adaptacja do zmiany klimatu to dziś nie tylko wyzwanie – to nowa konieczność. Nagrodzone projekty pokazują, że może być ona źródłem innowacji i inwestycją w przyszłość, jeśli opiera się na zaufaniu i współdziałaniu mieszkańców, samorządów i instytucji – podkreśliła Maria Andrzejewska.

Ambasador Francji dodał – Skutki zmiany klimatu są rzeczywistością, którą odczuwają miasta zarówno w Polsce, jak i we Francji. Pożary, powodzie, susze – to wspólne doświadczenie, które wymaga wspólnej odpowiedzi. Program Eco-Miasto doskonale ilustruje ducha współpracy, jaki został zapisany w Traktacie z Nancy i pokazuje, że nasze kraje mogą razem tworzyć zrównoważone, odporne ośrodki miejskie – mówił Étienne de Poncins.

Dalej przedstawiamy listę laureatów i wyróżnień w pięciu kategoriach konkursowych.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

W tej kategorii oceniano, w jaki sposób miasta ograniczają zużycie energii i inwestują w nowoczesne technologie, które pozwalają zmniejszyć emisje oraz poprawić komfort życia mieszkańców. Efektywność energetyczna jest jednym z fundamentów rozwoju miast przyszłości – miast, które zużywają mniej, zyskują więcej i są bardziej odporne na globalne kryzysy energetyczne i klimatyczne.

Pod uwagę brano między innymi:

- modernizację budynków i instalację rozwiązań ograniczających straty energii,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, takich jak słońce, wiatr czy geotermia,
- wprowadzenie systemów monitoringu i zarządzania energią w przestrzeniach publicznych,
- programy edukacyjne zwiększające świadomość korzyści z oszczędzania energii,
- modernizację oświetlenia i infrastruktury komunalnej.
- Dzięki takim działaniom miasta stają się bardziej stabilne, oszczędne i bezpieczne – a równocześnie przygotowane na zmienność klimatu oraz nowe wyzwania energetyczne.

LAUREACI:

WARSZAWA została uhonorowana za systemowe podejście do zarządzania energią w budynkach publicznych i wdrożenie miejskiego Systemu Zarządzania Energią obejmującego 87 placówek oświatowych. Jury doceniło też inwestycje w fotowoltaikę i szeroką edukację energetyczną mieszkańców.

KOŁO nagrodzono za budowę ciepłowni geotermalnej, konsekwentną termomodernizację obiektów publicznych i wykorzystanie energii odnawialnej, zwłaszcza instalacji fotowoltaicznych, wspartych działaniami edukacyjnymi dla mieszkańców.

WYRÓŻNIENIA:

BYDGOSZCZ, KOZIENICE, JANIKOWO

ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ

W tej kategorii konkursowej oceniano, w jaki sposób miasta budują system transportu, który wspiera codzienną wygodę mieszkańców, a jednocześnie ogranicza presję na środowisko i miejski mikroklimat. Zrównoważona mobilność to nie tylko sposób przemieszczania się, lecz także element tworzenia bezpiecznych, nowoczesnych i odpornych na zmiany klimatyczne miast. Ocenie poddawano kompleksowe podejście samorządów – od inwestycji w sprawny transport publiczny, po rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej, elektromobilności oraz inteligentnych narzędzi wspierających zarządzanie ruchem.

Analizowane były między innymi:

- Transport publiczny – rozwój sieci tramwajowej, autobusowej, kolejowej czy metra jako najbardziej dostępnego i niskoemisyjnego środka transportu.
- Ruch pieszy i rowerowy – projektowanie bezpiecznych ciągów pieszych, tras rowerowych oraz przestrzeni sprzyjających aktywnemu stylowi życia.
- Elektromobilność – wdrażanie pojazdów elektrycznych i budowa infrastruktury ładowania.
- Współdzielenie przejazdów i pojazdów – promowanie carpoolingu i carsharingu zmniejszających liczbę samochodów na ulicach.
- Planowanie przestrzenne – tworzenie zwartej struktury miasta, skracającej dystanse codziennych podróży.
- Innowacje transportowe – technologie ułatwiające optymalizację ruchu i poprawę jakości transportu.

Dzięki takim rozwiązaniom miasta nie tylko ograniczają emisję i poprawiają jakość powietrza, lecz także zwiększają swoje bezpieczeństwo w obliczu zmian klimatu – poprzez zmniejszenie zatłoczenia, hałasu i podatności na ekstremalne zjawiska pogodowe.

LAUREACI:

Jury nie przyznało nagrody w klasie powyżej 100 tys. mieszkańców

Nagrodę dla miasta poniżej 100 tys. mieszkańców otrzymał **MALBORK**. Jury doceniło Malbork za elektryfikację transportu publicznego, wprowadzenie bezpłatnej komunikacji miejskiej oraz rozwój infrastruktury rowerowej i pieszej. Nagrodę przyznano również za działania promujące ekologiczne formy przemieszczania się.

WYRÓŻNIENIA:

GDAŃSK, GDYNIA, WAŁBRZYCH

ZIELONO-BŁĘKITNA INFRASTRUKTURA

W tej kategorii oceniano, jak miasta projektują i rozwijają sieć obszarów zielonych i wodnych, tworząc z nich funkcjonalny system wspierający zarówno mieszkańców, jak i miejskie ekosystemy. Zielono-błękitna infrastruktura łączy przyrodę i przestrzeń zurbanizowaną w jeden spójny organizm, który pomaga w regulacji temperatury, jakości powietrza i obiegu wody. To ważny element budowania miast przyjaznych ludziom oraz bardziej odpornych na zmieniające się warunki klimatyczne.

Oceniane były między innymi:

- nowe i modernizowane parki, lasy, ogrody i pasy zieleni,
- renaturyzacja rzek, ochrona mokradeł i tworzenie miejskich zbiorników retencyjnych,
- systemy gromadzenia i wykorzystania wody deszczowej,
- zielone dachy i ściany, ogrody deszczowe oraz naturalne strefy chłodu,
- działania na rzecz bioróżnorodności i poprawy jakości życia mieszkańców.

Starannie zaplanowana zielono-błękitna infrastruktura zmniejsza ryzyko powodzi, łagodzi skutki upałów i wspiera naturalne procesy ekologiczne – co w efekcie czyni miasta bezpieczniejszymi i bardziej zrównoważonymi.

LAUREACI:

GDYNIA otrzymała nagrodę za kompleksowe działania wzmacniające zielono-błękitną infrastrukturę oraz zaangażowanie mieszkańców w projekty edukacyjne, w tym inicjatywę „Klimat w szkołach metropolii”, angażującą 40 szkół w działania proklimatyczne.

TARNOWSKIE GÓRY nagrodzono za projekt „Tarnogórzanie łapią deszcz”, w ramach którego mieszkańcy otrzymali ponad 270 zbiorników na wodę opadową, a także za konsekwentne działania edukacyjne promujące adaptację do zmian klimatu.

WYRÓŻNIENIE:

ZAMOŚĆ

GOSPODARKA WODNA

W tej kategorii oceniano sposób, w jaki miasta dbają o swoje zasoby wodne – od ich ochrony i jakości, po racjonalne gospodarowanie i innowacyjne metody oczyszczania. Gospodarka wodna jest jednym z kluczowych elementów bezpieczeństwa miejskiego w czasach rosnącej presji klimatycznej. Odpowiedzialne zarządzanie wodą wpływa nie tylko na komfort życia mieszkańców, ale także na funkcjonowanie całych ekosystemów i usług komunalnych.

LAUREACI:

BYDGOSZCZ doceniono wdrożenie nowoczesnych technologii retencji i monitorowania strat wody, inteligentny system sterowania przepływami oraz kampanie edukacyjne promujące racjonalne korzystanie z zasobów wodnych.

Janikowo uhonorowano za edukacyjne kampanie „Kropla mniej” i „Deszcz zostaje u mnie”, promujące oszczędzanie wody i retencję przydomową oraz za modernizację sieci kanalizacyjnej.

Nie przyznano wyróżnień w tej kategorii.

Analizie podlegały działania takie jak:

- monitoring zużycia wody i ograniczanie strat w sieci,
- wprowadzanie nowoczesnych systemów retencji,
- innowacyjne metody oczyszczania ścieków i odzysku zasobów (np. pozyskiwanie biogazu),
- programy redukcji zanieczyszczeń wód oraz renaturyzacji cieków
- edukacja mieszkańców dotycząca oszczędzania wody i odpowiedzialnego korzystania z zasobów.
- Miasta, które skutecznie zarządzają wodą, budują odporność na suszę, ulewę i inne zjawiska klimatyczne – a jednocześnie tworzą bardziej przyjazne i bezpieczne warunki życia.

GOSPODARKA OBIEGU ZAMKNIĘTEGO

W tej kategorii oceniano, jak miasta przechodzą z tradycyjnego modelu „weź–wyprodukuj–wyrzuć” do systemu, który nadaje zasobom drugie życie. Gospodarka obiegu zamkniętego (GOZ) to kluczowy element przyszłych, bezpiecznych miast – takich, które potrafią ograniczyć odpady, zmniejszać wykorzystanie surowców pierwotnych i chronić środowisko, jednocześnie budując lokalną odporność gospodarczą.

LAUREACI:

Jury doceniło **GDYNIĘ** za rozwinięty system punktów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odbiór tekstyliów bezpośrednio z domów, oraz aktywny udział w międzynarodowych projektach promujących gospodarkę cyrkularną.

KĘPNO nagrodzono za innowacyjny punkt napraw „Klamotowisko”, jadalnię i zbiórkę tekstyliów u źródła – inicjatywy ograniczające marnowanie zasobów i wspierające lokalną społeczność.

WYRÓŻNIENIA:

OPOLE, KĘDZIERZYN-KOŹLE

Pod uwagę brano inicjatywy związane m.in. z:

- ponownym użyciem materiałów i wydłużaniem życia produktów,
- rozwijaniem miejskich systemów recyklingu i odzysku,
- projektowaniem usług zamiast produktów, tworzeniem lokalnych pętli cyrkularnych (np. kompostowanie, odzysk surowców z odpadów komunalnych),
- budowaniem świadomości mieszkańców w zakresie odpowiedzialnej konsumpcji.

Miasta zorientowane na GOZ pełniej wykorzystują dostępne zasoby, redukują koszty funkcjonowania i wzmacniają swoją odporność na kryzysy – również te związane ze zmianą klimatu. Choć adaptacja nie jest tu głównym celem, to wynika w sposób naturalny z ograniczenia presji na środowisko i efektywnego zarządzania zasobami.

NAGRODY SPECJALNE OD PARTNERÓW PROGRAMU

Nagrodę Nhood Services Poland wręczyli Agnieszka Gutowska, szefowa marketingu i komunikacji, oraz Grzegorz Kwiecień, Senior Project Manager. Nagrodę – bonus szkoleniowy o wartości 12 tysięcy złotych otrzymała **WARSZAWA**.

Renault Group

Nagrodę Renault Group, którą wręczył Fabien Goulmy, dyrektor zarządzający na Europę Wschodnią Renault Group, otrzymały **MALBORK, GDAŃSK i GDYNIA**. Nagrodą były symboliczne kluczyki do elektrycznych samochodów dostawczych.

MIASTA, KTÓRE INSPIRUJĄ

Nagrodzone projekty miejskie wykazały, że adaptacja miast do zmiany klimatu, będąc inwestycją w bezpieczną przyszłość, może się stać źródłem innowacji i trampoliną lokalnego rozwoju. Wdrażając strategie oparte na współpracy, miasta budują odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe i tworzą bardziej zintegrowane społeczności.

Miasta bezpieczne wobec zmiany klimatu

KONFERENCJA ECO-MIASTO 2025

W przestrzeni Cambridge Innovation Center Warsaw, w samym sercu Varso Place, 22 października 2025 roku spotkali się przedstawiciele samorządów, nauki, administracji i organizacji społecznych, by wspólnie zastanowić się, jak przygotować polskie miasta na skutki zmiany klimatu. Hasłem przewodnim 12. edycji programu Eco-Miasto było „Adaptacja do zmiany klimatu – bezpieczeństwo miast”.

Wraz z postępującym ociepleniem klimatu miasta stają się pierwszą linią frontu – to one muszą zmierzyć się z coraz częstszymi falami upału, powodzią, suszami czy gwałtownymi burzami. Tegoroczna konferencja, organizowana przez UNEP/GRID-Warszawa i Ambasadę Francji w Polsce, stała się przestrzenią dialogu o tym, jak skutecznie reagować i jak budować miejską odporność na kryzysy środowiskowe.

Program Konferencji

MIASTA W CENTRUM ZMIANY

Konferencję otworzyła Maria Andrzejewska, dyrektorka generalna UNEP/GRID-Warszawa, przypominając, że współczesne wyzwania klimatyczne wymagają podejścia systemowego i współpracy międzysektorowej. Zwróciła uwagę, że według najnowszego raportu Europejskiej Agencji Środowiska, Europa ociepla się szybciej niż inne regiony świata, a stan środowiska stale się pogarsza. – *W 12. edycji Eco-Miasta skupiamy się na adaptacji, bo to dziś kluczowy wymiar zarządzania ryzykiem. Chcemy wspierać miasta, które już podejmują działania, i tworzyć przestrzeń wymiany doświadczeń między nimi* – mówiła.

Głos zabrał również Étienne de Poncins, ambasador Francji w Polsce, który podkreślił, że skutki zmiany klimatu nie znają granic. – *Ostatnie lato przyniosło Francji pożary i powodzie – podobne doświadczenia mają dziś polskie miasta. Adaptacja do tego, co nieuniknione, to wspólne wyzwanie naszych krajów. Program Eco-Miasto doskonale wpisuje się w ideę solidarności klimatycznej i w ducha współpracy zapisany w traktacie z Nancy* – mówił.

W podobnym tonie wypowiedział się Mikołaj Dorożała, podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska i Główny Konserwator Przyrody RP. Zwrócił uwagę na związek między gospodarką a stanem środowiska, akcentując wagę ochrony bioróżnorodności, także w miastach. – *Utrata różnorodności biologicznej ma wymiar ekonomiczny. To już nie problem przyszłości, ale teraźniejszości – zarówno dużych, jak i małych miast. Dziś myślenie o adaptacji jest myśleniem o gospodarce, a nie o abstrakcyjnej ekologii. Nie ma człowieka bez przyrody – w jakim stanie jest przyroda, w takim stanie będziemy i my* – podkreślił.

O praktycznym wymiarze miejskiej adaptacji opowiedziała Magdalena Młochowska, dyrektor koordynator ds. zielonej Warszawy. Stolica, jak przypominała, już kilka lat temu opracowała własny plan adaptacji – zanim jeszcze stało się to obowiązkiem ustawowym. – *Chcieliśmy, by ten dokument był nie tylko formalnością, ale realnym narzędziem działania. Adaptacja to nie tylko infrastruktura – to również edukacja, rozbetonowywanie przestrzeni i tworzenie miejsc chłodu. W Warszawie działa ich już ponad sto, a takie projekty jak Pola Mokotowskie czy Szuwary Warszawskie pokazują, że zieleń to nasza tarcza ochronna* – mówiła.

OBOWIĄZEK I INWESTYCJA

Podczas kolejnych wystąpień i dyskusji zwracano uwagę, że w świetle nowych przepisów wszystkie miasta powyżej 20 tys. mieszkańców będą musiały opracować i regularnie aktualizować swoje plany adaptacji do zmiany klimatu. Jak zauważył Szymon Tumilewicz, zastępca dyrektora Departamentu Strategii i Odporności Klimatycznej w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, obowiązek ten wynika nie tylko z unijnych regulacji, ale przede wszystkim z realnych strat ekonomicznych. – *Polska gospodarka traci każdego roku około sześciu*

miliardów złotych z powodu skutków zmiany klimatu. W samej Europie w ciągu ostatnich 30 lat straty sięgnęły 800 miliardów euro – a jedna czwarta tej sumy przypada na ostatnie cztery lata. Miasta muszą więc działać szybko i mądrze, zwłaszcza w zakresie gospodarowania wodą i zazieleniania przestrzeni – mówił.

ENERGIA I ODPORNOŚĆ JAKO DWIE STRONY JEDNEGO WYZWANIA

Druga część konferencji skupiła się na bezpieczeństwie energetycznym miast i wdrażaniu unijnej dyrektywy EPBD, dotyczącej charakterystyki energetycznej budynków. Ekspertzi zgodzili się, że efektywność energetyczna to fundament odporności klimatycznej.

Jacek Kisiel, zastępca dyrektora Biura Ochrony Powietrza i Polityki Klimatycznej w Urzędzie m.st. Warszawy, zwrócił uwagę na wyzwania stojące przed samorządami w związku z transpozycją unijnych przepisów – *Dyrektywy Unii Europejskiej stają się rzeczywistością, z którą musimy się oswoić. Problem w tym, że często brakuje jasnych narzędzi i wsparcia dla miast. A to właśnie samorządy są kluczowe w procesie modernizacji energetycznej budynków i ograniczania emisji* – wyjaśnił.

O potrzebie współpracy między miastami mówił z kolei Krzysztof Fał, dyrektor rozwoju programów w fundacji WiseEuropa. – *Trzy czwarte Europejczyków mieszka w miastach, które odpowiadają za ponad 70% emisji CO₂. Każde miasto zmagają się z podobnymi wyzwaniami – dlatego partnerstwa miejskie, wymiana doświadczeń i wspólne programy energetyczne mogą stać się „świętym Graalem” dekarbonizacji i adaptacji. Wspólnota doświadczeń to dziś najcenniejsze narzędzie zmian – zaznaczył.*

WSPÓLNOTA DLA KLIMATU

Konferencja była kolejnym dowodem na to, że program Eco-Miasto, realizowany od ponad dekady przez UNEP/GRID-Warszawa i Ambasadę Francji w Polsce, stał się trwałą platformą współpracy i wymiany dobrych praktyk między samorządami. Współorganizatorem tegorocznego wydarzenia było Miasto Stołeczne Warszawa, a partnerem – fundacja WiseEuropa. Patronat honorowy objęły Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Związek Miast Polskich.

Zwieńczeniem konferencji była gala konkursu Eco-Miasto 2025, podczas której nagrodzono najbardziej zaangażowane samorządy. Uhonorowane miasta pokazały, że transformacja klimatyczna może być źródłem innowacji, rozwoju i lepszej jakości życia – o ile opiera się na wiedzy, współpracy i odwadze w działaniu.

Ta edycja programu Eco-Miasto pokazała wyraźnie: adaptacja to nie tylko reakcja na zagrożenie, ale inwestycja w przyszłość. A przyszłość polskich miast zależy od tego, jak dobrze dziś nauczą się współpracować – ze sobą, z nauką i z naturą.

RENAULT

Zrównoważona mobilność

DLACZEGO MOBILNOŚĆ JEST DZIŚ JEDNYM Z GŁÓWNYCH PÓŁ WALKI O KLIMAT?

Zielona transformacja miast coraz mocniej koncentruje się na mobilności, która stała się jednym z kluczowych obszarów adaptacji do zmiany klimatu i poprawy jakości życia. Transport - globalnie i w Europie - pozostaje jednym z głównych emitentów gazów cieplarnianych, co czyni go priorytetem działań klimatycznych. Według najnowszych szacunków sektor transportu odpowiada za ok. **15,9%¹ globalnych emisji gazów cieplarnianych (GHG)**. W skali UE transport to największy pojedynczy sektor emisyjny: w 2022 r. odpowiadał za ok. **28,9%² całkowitych emisji GHG UE-27**, a transport drogowy - za **73,2%³ tych emisji**.

W ramach 12. edycji programu Eco-Miasto wspólnie z partnerem strategicznym Renault zorganizowane zostały warsztaty „**Zrównoważona mobilność – mobilność miejska, transport nisko- i zeroemisyjny**”, które miały dwie odsłony. **Podczas czerwcowych warsztatów**, zorganizowanych w budynku Ambasady Francji w Warszawie, przedstawiciele sektora motoryzacyjnego i samorządowego zgodnie

wskazywali, że elektryfikacja transportu - pojazdów osobowych, ale także dostawczych i komunalnych - jest dziś jednym z najbardziej realnych narzędzi tej transformacji. Krytycznie ważna jest jednak odpowiednia infrastruktura ładowania, jej projektowanie oraz strategiczne planowanie energetyczne i logistyczne.

Co więcej, transport drogowy - jeśli miałby zostać zreformowany w kierunku nisko- lub zeroemisyjnych technologii - może znacząco wpłynąć na stabilność systemu energetycznego. W literaturze wskazuje się, że przejście na pojazdy elektryczne (EV) jest kluczowe dla osiągnięcia celu neutralności klimatycznej UE⁴.

Dyskusje ekspertów prowadzone w trakcie drugich – listopadowych warsztatów podkreślały, że regulacje (np. strefy czystego transportu, wymóg wzrostu udziału EV we flotach miejskich, zakaz rejestracji spalinowych aut osobowych po 2035 r.) mają sens tylko przy jednoczesnym rozwoju „miękkiej infrastruktury”: danych, kompetencji analitycznych w administracji, integracji energetycznej i planowania przestrzennego z myślą o logistyce

1 <https://www.cargoson.com/pl/blog/ile-co2-emituje-sektor-transportu>

2 <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/sustainability-of-europes-mobility-systems/climate>

3 <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/sustainability-of-europes-mobility-systems/climate>

4 https://climateactiontracker.org/documents/1275/CAT_2024-10-29_Briefing_ParisBenchmarks_TransportSector.pdf

miejskiej. Bez tych warunków nawet ambitne przepisy mogą pozostać martwe. W rozmowach pojawiały się także perspektywiczne wątki związane z przyszłością transportu: rozwój kompaktowych e-pojazdów cargo, dwustopniowej logistyki miejskiej, automatyzacji, architektury SDV (ang. *software-defined vehicles*) oraz materiałowej niezależności – jak baterie pozbawione kobaltu i manganu, zwiększające odporność łańcuchów dostaw.

Podsumowując – transport drogowy pozostaje kluczowym problemem klimatycznym, ale także jedną z najważniejszych dźwigni transformacji miejskiej. Jeśli miasta i państwa będą działały systemowo – łącząc regulacje, infrastrukturę, logistykę i energetykę – elektryfikacja i modernizacja mobilności miejskiej może znacząco przyczynić się do redukcji emisji, poprawy jakości życia w miastach i odporności na zmiany klimatu.

Z drugiej strony coraz więcej głosów wskazuje, że **same pojazdy nie wystarczą** – ważne będą również **zmiany w modelach dostaw**, logistyce ostatniej mili, zarządzaniu ruchem, **integracji transportu publicznego**, mikromobilności (rowery, cargo-rowery) a także nowe materiały i recykling - np. baterie bez kobaltu i manganu, które **zmniejszają zależność od surowców krytycznych**.

RENAULT

Adaptacja miast do zmiany klimatu czyli transport nisko- i zeroemisyjny

**JAK ZASPOKOIĆ POTRZEBĘ
PRZEMIESZCZANIA SIĘ LUDZI
I TOWARÓW, A JEDNOCZEŚNIE
OGRANICZYĆ NEGATYWNY WPŁYW
TRANSPORTU NA ŚRODOWISKO
I MIESZKAŃCÓW POLSKICH MIAST?**

Dynamiczny rozwój miast w ostatnich dziesięcioleciach skutkuje coraz większymi potrzebami w zakresie mobilności wymagającymi innowacyjnych rozwiązań. W związku z gwałtownym rozwojem e-commerce wykładniczo rosną wolumeny dostaw towarów, podczas gdy dostęp do centrów miast dla ruchu kołowego jest coraz bardziej ograniczany. Nisko i zeroemisyjne napędy, coraz szerszy dostęp do infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych czy modyfikacja systemu transportowego przyczyniają się do poprawy jakości powietrza w miastach.

Dzięki kompletnej, multienergetycznej gamie modeli dostawczych Renault jest w stanie zaoferować każdemu klientowi spersonalizowane rozwiązanie dostosowane do jego indywidualnych potrzeb. Od 16 lat Renault jest liderem rynku samochodów zabudowywanych w Polsce. Za sukcesem Renault stoją dedykowane rozwiązania dla każdej branży, oferta zabudów fabrycznych oraz lokalne rozwiązania – współpraca z 24 największymi certyfikowanymi wykonawcami zabudów w Polsce.

**NOWA FILOZOFIA PROJEKTOWANIA
I UŻYTKOWANIA SAMOCHODÓW
DOSTAWCZYCH – NOWE MODELE
RENAULT TRAFIC, GOELETTE I ESTAFETTE**

Obecnie marka idzie o krok dalej i wprowadza do oferty nową rodzinę elektrycznych furgonetek, zaprojektowanych zgodnie z nowym podejściem do użytkowania pojazdów dostosowanych do współczesnych wymagań klientów biznesowych.

Pierwsze modele marki Renault zaprojektowane wspólnie z firmą Ampere z wykorzystaniem oprogramowania SDV (Software Defined Vehicle) będą wyznaczać nowe standardy na rynku. Nowa gama furgonetek E-Tech, zbudowana na w pełni elektrycznej platformie typu „skateboard”, została zaprojektowana od podstaw z myślą o elastyczności i pełnej adaptowalności do potrzeb klientów biznesowych. Dzięki innowacyjnej architekturze możliwy jest montaż wielu typów zabudów, co daje niemal nieograniczone możliwości personalizacji. Modele Trafic, Goelette i Estafette E-Tech oferowane będą w wersjach z dwoma typami baterii trakcyjnych – standardową i long range – oraz jako pierwsze w segmencie dostawczym wprowadzą technologię ładowania 800 V, która pozwala uzupełnić energię od 15 do 80% w mniej niż 20 minut. Jednocześnie Renault kontynuuje rozwój pojazdów SDV, w których oprogramowanie i cyfrowa

architektura stają się kluczowymi elementami użytkowania, serwisowania i personalizacji. Po sukcesie Nowego Mastera – zdobywcy prestiżowego tytułu „International Van of the Year 2025” – marka idzie o krok dalej, oferując klientom biznesowym nie tylko bezemisyjne, ale także inteligentne rozwiązania, które radykalnie upraszczają zarządzanie flotą i codzienną pracę.

PRO+ W POLSCE

Grupa Renault posiada w Polsce sieć 21 eksperckich salonów i serwisów Pro+ dedykowanych klientom instytucjonalnym i biznesowym, specjalizujących się m.in. w profesjonalnej sprzedaży i obsłudze klientów flotowych oraz obsłudze samochodów dostawczych. Renault Pro+ to kompleksowe i sprawzone rozwiązania dla profesjonalistów.

NOWE RENAULT MASTER – VAN ROKU 2025

Nowy Master zadebiutował na rynku w zeszłym roku i otrzymał tytuł „International Van of the Year 2025”. Nowa konstrukcja typu Aerovan, opracowana w tunelu aerodynamicznym, oferuje znacznie lepszą zwrotność i efektywność energetyczną – zarówno w wersji spalinowej, jak i elektrycznej E-Tech, której zasięg w wersji long range wynosi nawet 460 km. Wersje zabudowy dostępne są dla każdego rodzaju napędu (diesel, elektryczny), a nowoczesne wnętrze zapewnia do 135 litrów schowków i funkcję mobilnego biura. Na pokładzie znajdują się również system multimedialny openR link z ekranem 10”, 20 systemów ADAS, rekordowa ładowność do 1,6 t, możliwość holowania do 2,5 t oraz przestrzeń ładunkowa do 22 m³. System Converter Companion, dostępny w Nowym Masterze, integruje sterowanie zabudową z systemem multimedialnym, zapewniając wygodny i intuicyjny interfejs dla użytkownika.

RENAULT TRAFIC – ELASTYCZNOŚĆ I FUNKCJONALNOŚĆ

Renault Trafic występuje w wielu wersjach nadwoziowych i konfiguracyjnych: od furgonu, przez kabinę z podłogą, po pojazdy z przegrodą, przeszkleniami i specjalistycznymi zabudowami. Oferuje nawet 4,15 m długości ładunkowej (w wersji L2), pojemność użytkową od 5,8 do 8,9 m³ i pełen wachlarz rozwiązań dla chłodni, food trucków czy kontenerów.

RENAULT KANGOO VAN – MIEJSKIE, KOMPAKTOWE I POMYSŁOWE

Kangoo Van to rozwiązanie stworzone z myślą o pracy w przestrzeni miejskiej. Innowacyjna funkcja Open Sesame by Renault – największy boczny otwór ładunkowy na rynku (1,45 m) – ułatwia dostęp do przestrzeni ładunkowej bez konieczności używania tylnych drzwi. Dzięki przemysłanej przegrodzie i rozkładanej kanapie Kangoo Van może przewozić zarówno sprzęt, jak i do 5 osób. Ładowność sięga 3,9 m³, a funkcjonalność wspierają nowoczesne systemy wspomagania jazdy oraz multimedialny system EASY LINK z ekranem 8”.

NHOOD

Partycypacja społeczna

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA JAKO FUNDAMENT NOWOCZESNEGO PROJEKTOWANIA MIEJSKIEGO

Współczesne miasta stają wobec rosnących wyzwań związanych z jakością życia, presją przestrzenną oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu. Coraz częściej to właśnie **partycypacja społeczna** – realny udział mieszkańców w procesie projektowania – staje się jednym z kluczowych narzędzi budowania odpornych, zrównoważonych i akceptowanych społecznie inwestycji. Zgodnie z Celami Zrównoważonego Rozwoju ONZ, zwłaszcza **Celem 11 (Zrównoważone miasta i społeczności)** oraz **Celem 15 (Życie na lądzie)**, przyszłość urbanistyki zależy od harmonijnego łączenia potrzeb ludzi z troską o środowisko.

Właśnie o tej równowadze dyskutowano w trakcie październikowego spotkania **Eco-Miasto 2025**, podczas którego zaprezentowano wyniki kolejnych etapów konsultacji społecznych prowadzonych w związku z projektem Wilanów Park.

Wydarzenie, zorganizowane przez Nhood Services Poland we współpracy z UNEP/GRID-Warszawa, zgromadziło przedstawicieli samorządów, środowiska naukowego, ekspertów i mieszkańców Wilanowa. Spotkanie otworzyła dyrektorka generalna UNEP/GRID-Warszawa, **Maria Andrzejewska**, podkreślając znaczenie działań zgodnych z agendą SDGs, zaś **Paweł Jaskanis**, dyrektor Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, zwrócił uwagę na nieustanny dylemat współczesnych instytucji kultury – jak łączyć ochronę dziedzictwa z potrzebą aktywnego korzystania z przestrzeni przez mieszkańców.

To właśnie w takim kontekście – **łączyć presję urbanizacji, potrzebę regeneracji środowiska i partnerskie podejście do projektowania** – Nhood Services Poland prezentuje projekt Wilanów Park. Inwestycja, tworzona w modelu mixed-use i rozwijana od lat przy aktywnym udziale lokalnych społeczności, staje się przykładem, jak partycypacja może realnie kształtować funkcje, wygląd i charakter nowoczesnych przestrzeni miejskich.

NHOOD

Projektujemy inwestycje wspólnie z lokalnymi społecznościami

Nowoczesna wielofunkcyjna przestrzeń powinna być przyjazna jej użytkownikom. Dlatego inwestorzy sięgają po projektowanie partycypacyjne, obejmujące współpracę pomiędzy inwestorami, administracją publiczną i sąsiadami planowanych inwestycji. Od lat Nhood Services Poland stosuje je podczas prac nad nowymi wielofunkcyjnymi projektami.

Nhood Services Poland dąży do tego, aby wypracowane projekty przez swoje bogate funkcje ułatwiały mieszkańcom codzienne życie. Dlatego przeprowadza liczne analizy i badania opinii społecznej.

JAK POTRZEBA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI STAJE SIĘ ELEMENTEM PROJEKTU

W dzielnicy Wilanów rozmowy zespołu projektowego inwestycji Wilanów Park z lokalną społecznością toczą się wieloetapowo. Pierwsza tura konsultacji odbyła się w 2020 roku i dotyczyła potrzeb i oczekiwań związanych z parkiem miejskim, który powstanie w ramach inwestycji Wilanów Park. Wyniki były podstawą konkursu architektonicznego na projekt 2-hektarowego parku. Zwycięska praca autorstwa RS Architektura Krajobrazu łączy naturalny charakter krajobrazu z różnorodnymi funkcjami społecznymi i rekreacyjnymi, zapewniając jednocześnie pełną dostępność oraz rozwiązania ekologiczne i wsparcie bioróżnorodności. Koncepcja obejmuje połączenie parku z Oranżerią będącą częścią Wilanów Park oraz liczne udogodnienia skierowane do wszystkich grup społecznych zamieszkujących dzielnicę.

ROZMAWIAMY O FUNKCJACH OBIEKTU

W 2025 roku odbyły się kolejne konsultacje społeczne realizowane przez zespół A2P2 na zlecenie Nhood Services Poland. Wieloetapowy proces rozmów z przedstawicielami wszystkich grup interesariuszy miał na celu znalezienie odpowiedzi, w jakim stopniu planowane funkcje obiektu, czyli handel, gastronomia, przestrzeń społeczna oraz park, odpowiadają na potrzeby użytkowników.

Nhood Services Poland zgromadził wyniki rozmów sąsiedzkich w raporcie i we wrześniu 2025 roku zaprezentował je mieszkańcom i władzom lokalnym, które mogły zgłaszać uwagi do wniosków. Rezultaty tegorocznych konsultacji społecznych zostały zaprezentowane także 24 października podczas spotkania dla przedstawicieli miast i środowiska naukowego podczas konferencji Eco-Miasto 2025 organizowanej przez Centrum UNEP/GRID Warszawa. Firma zakłada, że dzięki konsultacjom społecznym, wypracowane rozwiązania przyczynią się do lepszego zakorzenienia inwestycji w tkance społecznej i przestrzennej Wilanowa.

Konkurs Eco-Miasto 2013–2025

PODSUMOWANIE 12 LAT

W 2013 roku, czyli na dwa lata przed przyjęciem przez państwa ONZ Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju (Agenda 2030), Ambasada Francji w Polsce postawiła na upowszechnianie idei zrównoważonego rozwoju wśród polskich samorządów inicjując konkurs Eco-Miasto.

Konkurs ten, współorganizowany obecnie przez UNEP/GRID-Warszawa, to jedna z najważniejszych w Polsce inicjatyw promujących ochronę środowiska i rozwiązania ekologiczne wśród jednostek samorządu terytorialnego. Ambitne projekty zgłaszane w ciągu 12 lat pokazują, że ta wizja zrównoważonego rozwoju inspirowała do włączania ekologicznych aspektów w polityki miejskie przynosząc

owoce w obszarach transportu, energetyki, zarządzania środowiskiem, bezpieczeństwa klimatycznego czy gospodarowanie odpadami.

611
zgłoszeń

ECO-MIASTO W STATYSTYKACH

W ciągu mijających właśnie 12 lat, do konkursu Eco-Miasto wpłynęło łącznie 611 zgłoszeń. Z tej puli, laur Eco-Miasta otrzymało 49 miast (liczba unikalnych miast nagrodzonych we wszystkich edycjach), z czego 35 to miasta poniżej 100 tysięcy mieszkańców. Może to wskazywać na wszechstronny rozkwit miast wpływający na ich zdolność do zgłaszania inicjatyw w kilku różnych kategoriach jednocześnie lub na konsekwentną trajektorię rozwojową przynoszącą miastom wiele zgłoszeń na przestrzeni lat.

12 lat
programu

Podobnie jak w przypadku miast zwycięskich, liczba unikalnych miast, które otrzymały wyróżnienie, to 49 (w tym, 32 miasta poniżej 100 tysięcy mieszkańców).

Ze względu na liczbę zgłoszeń na przestrzeni 12 lat, rekordzistką wśród miast jest Gdynia, mająca na koncie 45 wszystkich zgłoszeń łącznie (zwycięskich, wyróżnionych i pozostałych). Inne miasta wyróżniające się liczbą zgłoszeń to: Kraków (30), Gdańsk (29), Lublin (24), Warszawa (21), Rzeszów (19), Wrocław (16), Olsztyn (13), Poznań (12) czy Łódź (6). Jak widać, w liczbie zgłoszonych projektów przodują miasta mające ponad 100 tysięcy mieszkańców.

PRZED NAMI 13. EDYCJA!

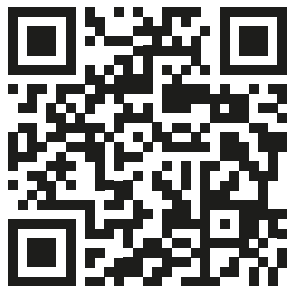
Organizatorzy konkursu Eco-Miasto zapraszają wszystkie polskie samorządy oraz związki gminne do udziału w kolejnych edycjach programu. Każdy rok to nowe możliwości prezentacji swoich osiągnięć, inspirowania innych i wspólnego budowania miast, które potrafią łączyć rozwój z troską o ludzi i środowisko.

Aby być na bieżąco z kolejnymi odśłonami konkursu, warto zapisać się do newslettera dostępnego na stronie programu. Aktualne informacje, terminy naboru oraz formularze zgłoszeniowe publikowane są na stronie:

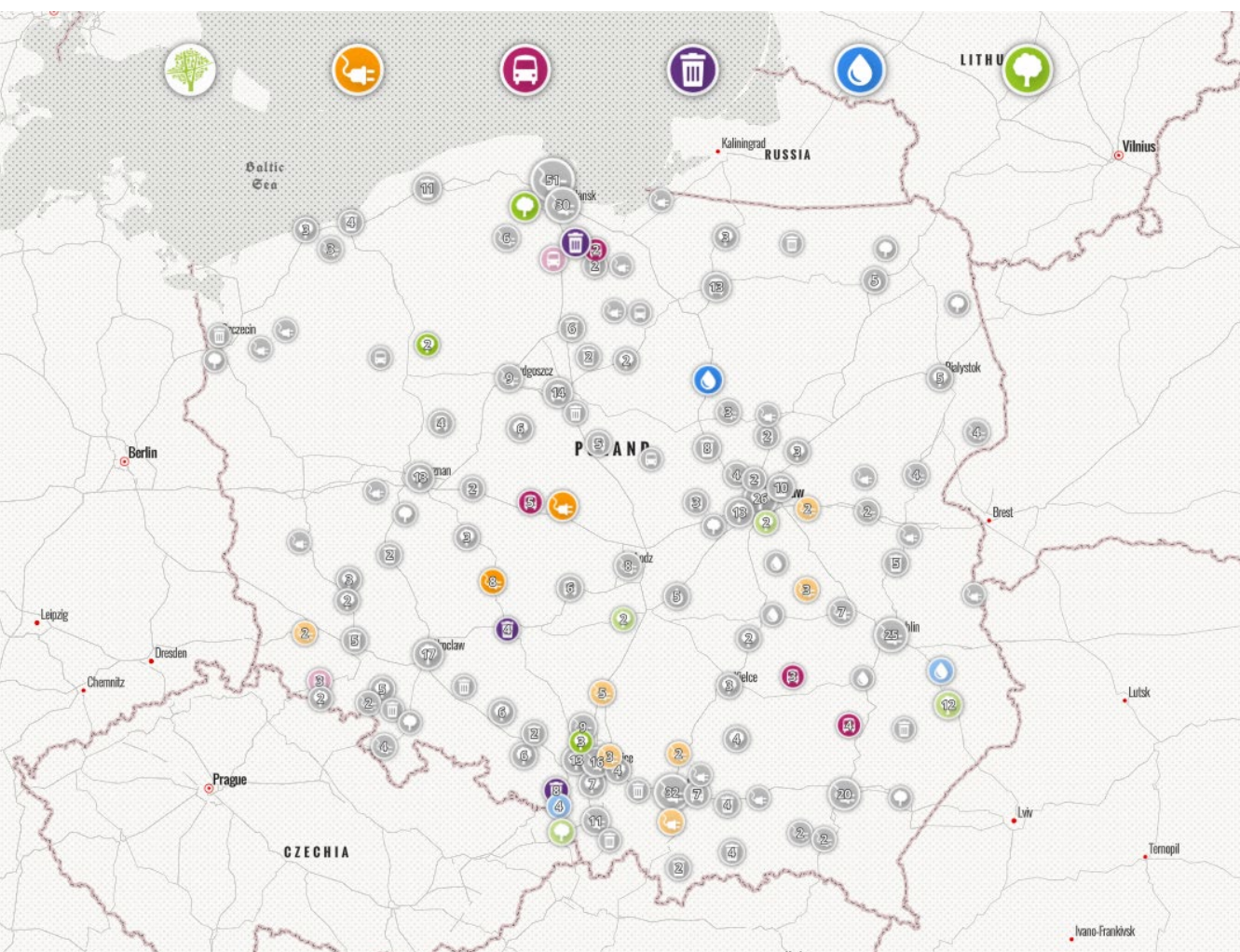
www.eco-miasto.pl.

niemal
100
nagrodzonych
miast!

Gdzie znaleźć Eco-Miasta?

Zwycięskie projekty 12 edycji konkursu tworzą katalog inspirujących inicjatyw miejskich. Otwórz mapę Eco-Miast dostępną na stronie: www.eco-miasto.pl/pl/laureaci i dowiedz się, jak samorządy realizują ideę zrównoważonego rozwoju w praktyce.

UNEP/GRID-WARSZAWA

Od blisko 35 lat, UNEP/GRID-Warszawa działa w duchu mandatu UNEP, opierając swoje kompetencje na gromadzeniu, analizie i udostępnianiu wiarygodnych danych środowiskowych. To podejście – głęboko zakorzenione w „genach” ośrodka – oznacza nie tylko monitorowanie zmian, lecz także przekładanie danych na praktyczne działania wspierające realizację Agendy 2030. GRID (Global Resources Information Database) pracuje na twardym materiale: mapach, informacjach przestrzennych, analizach ekosystemowych i raportach opartych na dowodach, co pozwala prowadzić projekty realnie wpływające na ochronę przyrody i adaptację do zmian w środowisku życia.

Inicjatywy ośrodka łączą wiedzę ekspercką, narzędzia praktyczne i współpracę z instytucjami publicznymi oraz biznesem. Program **ReGeneracja** pokazuje, jak odbudowywać zdegradowane ekosystemy, łącząc działania w terenie, monitoring i edukację. W programie **Climate Leadership** eksperci GRID wspierają firmy w budowaniu strategii transformacji opartej na dowodach i naukowych standardach – pomagając przechodzić od deklaracji do realnych zmian.

UNEP/GRID-Warszawa aktywnie rozwija kompetencje związane z edukacją, innowacjami i odpowiedzialnym wykorzystaniem technologii. We współpracy z uczelniami w Polsce i Europie oraz w ramach programów, jak **Erasmus+** czy inicjatyw, jak **Pact for Skills**, organizacja wzmacnia umiejętności administracji publicznej, biznesu i młodych specjalistów. Równolegle, wspólne działania z **UNEP, Europejską Agencją Środowiska (EEA), GIOŚ i GUGiK** zaowocowały raportami, bazami danych, opracowaniami mapowymi i materiałami szkoleniowymi dotyczącymi zarządzania środowiskiem i przestrzenią.

UNEP/GRID-Warszawa posiada także silne kompetencje w zakresie rozumienia biznesu i nowych technologii: wspiera **UNEP Finance Initiative**, działa w ramach **Alliance for Sustainable AI**, a lokalnie jest gospodarzem platformy współpracy **Let's Tech UP!**, której celem jest pokierowanie rozwojem AI w duchu zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnej transformacji.

Idea współpracy w duchu Agendy 2030 realizowana jest najpełniej przez UNEP/GRID-Warszawa w ramach zainicjowanego w 2016 roku **Partnerstwa SDGs „Razem dla Środowiska”**.

RAZEM DLA ŚRODOWISKA PARTNERSTWO SDGs

„RAZEM DLA ŚRODOWISKA”

Partnerstwo SDGs „Razem dla Środowiska” to inicjatywa prowadzona przez UNEP/GRID-Warszawa od 2016 roku, która skupia firmy, instytucje naukowe, administrację publiczną, organizacje pozarządowe i inne podmioty zainteresowane praktyczną realizacją środowiskowych aspektów Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) w Polsce.

Członkowie partnerstwa mogą wspólnie inicjować i realizować projekty – np. związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, efektywnością energetyczną, ochroną bioróżnorodności czy edukacją ekologiczną – pod opieką merytoryczną UNEP/GRID-Warszawa. Partnerstwo umożliwia organizację warsztatów, konferencji i działań wymiany wiedzy, a także opracowanie raportów i materiałów tematycznych, co pomaga podnoszeniu świadomości oraz propagowaniu dobrych praktyk środowiskowych w różnych sektorach.

ECO-MIASTO

Redakcja © UNEP/GRID-Warszawa, 2026

Projekt © Maria Łepkowska

Copyright © UNEP/GRID-Warszawa, 2026

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Warszawa, styczeń 2026

ISBN 978-83-975136-1-7

Publikacja powstała przy współpracy
z Ambasadą Francji w Polsce,
NhooD Services Poland oraz Renault Polska.

www.gridw.pl